

Dostluk degişmesi / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar, Sözler

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Dostluk degişmesi / satiriki hekaýa DOSTLUK DEGIŞMESI

Be-e, allajanlarym, näme, dilleşip dagy edäýdilermikä, asyl işlemäge goýmadylar-la. An-ha, ýene-de telefon jyňňyrdady.

– Alýo, diňleýän – diýip, men göwünli-göwünsiz trubkany gulagyma ýetirdim.

Aňyrdan gyryljygrakdan nätanyş ses eşidildi.

– Bagyşlaň, men neşirýatdan, Siz bilen duşuşmaly...

Wah, neşirýatdan diýen diliňe döneýin. Beýle bolsa seniň bilen hökman duşuşarys gardaş. Onsoňam olar bilen oýun etmek bolmaz. Dogru-da walla, her kim çaga eklemeli. Biz derrewjik wadalaşdyk. Men ony öýe çagyrdym. Ol kân bir ýalbardyp durmady.

Trubkany goýup, öýüň içinde ikiýana gezmeledi. Keýpim damagymy çalyp barýardy. Arzyly ýerden, ýagny neşirýatdan öýe geljekler, onda-da gör nähili mesele bilen! Meniň kitabymyň bezegçi hudožnigi awtor bilen içgin oturyp maslahatlaşjakmyş. Eý, ho-o! Gör bi bolup ýören zatlary.

Taýýarlanmaly. Keýwanymyň adyny tutup gygyrdym.

– Annuşka, aý Annaşka, bärlik gel!

– Näme, üýtgeşijek bir zat ýazdyňmy? – diýip, ol oturan ýerinden seslendi.

Aýalymyň ýerinden turaryna howlugyp, hasanaklap özüm bardym ýanyna. Dogrusy, begenjimdenmi-nämemi birhili ýyrşaryp ernim bir ýerik gelmedi.

Men oňa ýagdaýy düşündirdim.

– Myhman geljek diýsene – diýip, ol uludan demini aldy.

Biz ikimiz iki ýerden taýýarlyk görüp başladyk. Stoluň üstünde guşuň süýdünden başga näme diýseň bardy. Akly-gyzyly içgileriň dürli görnüşleri stoluň üstüne hasam bezeg berýän ýalydy.

Bellenilen wagt gelip ýetdi. Myhman köp garaşdyrmady. Gapymyzyň kakylyşy gaty ysgynsyzjady.

– Örän medeniýetli adam bolara çemeli – diýip men içimi gepletдим.

Işigi açanymam şoldy welin, dag ýaly daýaw adam:

– Salam – diýip, elini uzatdy.

Elleşip görüşdik. Nätanys hudožnik gaty gürrüňçi adam eken. Birinji bulgury tanyşlyk üçin, ikinjisini döredijilik hyzmatdaşlygu üçin we ýene-de bir topar zatlar üçin içildi. Ol meni öwmäge oturdy.

– Siz tüweleme, edebiýatyň satira žanrynda gaty öndümlü işleýäňiz. Özem ýazýan zatlaryňyz ýerde ýatanok. Araky gazetde ýumoreskaňyzy okap näçe günläp, ernim bir ýerik gelmedi.

Baý, diliňiz şerebeli eken-aý. Umuman, Sizde talant bar. Ýöne henizem köpüräjik ýazjak bolmaly. Ölmän gezip ýörseňi Samýuel Lenghorn Klemens ýaly dünýä belli satiriki bolaýmagyňyzam mümkin. Onsoňam bir belläp geçmeli bir zat bar. Ýagny biziň dörediji ýaşlarymyzyň birentegi öň ýörelen ýodadan ýöremejek bolup, edebiýat meýdanyny halys torç etdiler. Siz welin beýle däl, öň ýörelen ýodadan ýöräbem özboluşly ýol tapdyňyz. Ýoluňyzyň uzak hem-de ak bolmagy üçin.

Bilemok, çendenaşa güwledilip goýberilýän öwgüdenmi ýa bi içilen içgilerdenmi, birhili başym aýlanyp başlady. Gürründeşimiň soňky aýdýan sözleri dagy, walla, gulagymyň ýele ýanyndanam geçenokdy. Döw ýaly bolup, o hudožnigiň-ä azaryna-da däldi, baý jyňkydýaraý zaňňar. Onuň haçan turup gidendiginem bilmändirin men-ä.

Kitaba nähiliräk surat çekilse oňat bolarka diýip sorapdy welin, ýogsa-da, men oňa näme maslahat berdimkäm-aý?! Hiç zat hakydama gelenok. Ýa onuň bilen ýene-de duşuşaýsammykan. Görýän welin, soňky sözleri daşymdan aýdypdyryn öýdýän.

– Janyňa haýpyň gelsin, şol adam-a indi şu ýerik aýagynam sekmez, pil ýalak bolup – diýip, aýalym jabjyndy.

Dogrudanam, näme surat çekmelidigini, goý, hudožnigiň özi çözsün-laý. Onuň üçin ol hak alýar ahyryn, meniň nä işim!

...Şu wakadan soň alty-ýedi aý geçipdi. Bir gün öýde çay içip otyrkam neşirýatdan jaň geldi.

– Allo, gutlaýas, ýalpyldap kitabyňyzam çykdy. Gelip gitseňiz awtorlyk ekzemplýaryny-ha berip biljek.

Elbetde, men neşirýat sary guş bolup uçdum. Kitaby ele alanymdan ilkinji nobatda onuň bezelişine seretdim.

– Be-e, bi bedroý edilip çekilen asyl meniň öz suratym ýaly-la. Hudožnikler bilen bile oturaýmaly däl-ow. Arak adamyny gör nädýän eken – diýip, men kitabyň ilkinji sahabyndaky surata seretdim. Hyrçymy dişläp, başymy ýaýkadym.

– Gaty görme, gardaş, men muny dostluk degişmesi hökmünde çekdim – diýip, niredendir bir ýerden peýda bolan hudožnik meniň arkama kakdy.

Täçmämmet JÜRDEKOW. Satiriki hekaýalar